

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
фізичного виховання, здоров'я та
туризму ЗНУ

М.В. Маліков
«29» серпня 2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

підготовки бакалавра

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура)

предметної спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

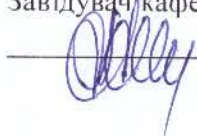
спеціальності 014 Середня освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

ВИКЛАДАЧ: Коваленко Юлія Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри ТМФКіС

Протокол №1 від «28» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри ТМФКіС

 А.П. Конох

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

 О.В. Соколова

2024 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами): Коваленко Юлія Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент

E-mail: visnik_znu@ukr.net

Телефон: (061) 228-75-18

Інші засоби зв'язку: Viber, Facebook Messenger, Telegram 0504718905

Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: Теорія та методика фізичної культури і спорту, IV корпус, ауд. 303

1. Опис навчальної дисципліни

Теорія і методика фізичного виховання вивчає фізичне виховання як феномен соціального життя, його мету і завдання на різних етапах розвитку суспільства, його кореляції з іншими науками, способи, методи та форми організації. Теорія фізичного виховання пояснює шляхи розвитку та передбачає тенденції еволюції фізичної культури як суспільного явища, обґрунтовуючи свої педагогічні положення соціальними, психологічними і біологічними закономірностями.

Мета дисципліни – є набуття професійних компетентностей фахівця щодо усвідомлення сутності фізичного виховання як складової частини фізичної культури, оволодіння і оперування основними поняттями галузі фізичної культури і спорту, формування системи навичок з проведення різних форм фізичного виховання в закладах освіти та особливостей виховання фізичних якостей.

Одне з головних завдань курсу «Теорії і методики фізичного виховання» – сформувати у здобувачів систему теоретичних знань з фізичної культури, яка в значній мірі визначає рівень і ступінь їхньої освіти, а також рівень їх професійної компетентності, формує практичні навички управління освітнім процесом з фізичної культури, стимулює самопізнання.

Вивчення дисципліни сприяє розширенню світогляду здобувачів, підвищує їх теоретичний рівень, формує практичні навички управління освітнім процесом з фізичної культури, стимулює самопізнання.

Предметом вивчення методики фізичного виховання є встановлення окремих закономірностей фізичного виховання й реалізація загальних закономірностей в освітньому процесі, що має конкретну спрямованість.

Дисципліна належить до загального циклу професійної підготовки спеціальності за освітньою програмою «Середня освіта (Фізична культура)». Вивченню даної дисципліни передують опанування таких ОК як ЗП 4 Система середньої освіти в Україні та світі, ППС 2 Вступ до спеціальності, ППС 1 Анатомія людини з основами спортивної морфології, ППС 7 Вікова фізіологія людини, ППС 11 Психологія, а також дисципліна передуює вивченню і щільно пов'язана з такими ОК, як ППС 14 Сучасні дидактичні засоби в фізичній культурі і спорті, ППС 16 Спортивно-масова робота в закладах середньої освіти, ППС 18 Педагогічні дослідження у фізичному вихованні, ППОП 7 Професійна майстерність вчителя фізичної культури та щільно пов'язана з ППОП 8 і ППС 19 Навчальна практика, ППС 20 і ППОП 9 Виробнича практика. Знання з дисципліни є підґрунтям для написання курсової роботи з дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання», складання атестаційного екзамену, досягненню мети ОП щодо реалізації професійних компетентностей предметної спеціальності.

Формат курсу: Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн-консультування тощо.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі ФК навичок ефективної усної комунікації. Застосування структурно-логічних схем до кожної теми дозволить полегшити процес сприйняття та засвоєння програмного матеріалу.

Виконання групових практичних завдань та підсумкових групових творчих проєктів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	4-й	4-й
Кількість кредитів ECTS	4	4
Кількість годин	120	120
Лекційні заняття	28 год.	6 год.
Практичні заняття	28 год.	4 год.
Самостійна робота	64 год.	80 год.
Консультації	особисті – вівторок, четвер, з 11:00 до 13:00, IV корпус, ауд. 303; дистанційні – ZOOM, за попередньою домовленістю Запис на консультації: visnik_znu@ukr.net	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16740		

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/Результати навчання	Методи навчання / форми і методи оцінювання
<p>Компетентності:</p> <p>ЗК 3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 6 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях)</p> <p>ЗК 9 Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку</p> <p>ФК 2 Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.</p> <p>ЗК 9 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>ФК 3 Здатність здійснювати планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.</p> <p>ФК 4 Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення</p> <p>ФК 5 Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.</p> <p>ФК 7 Здатність до рівноправної та особистісно-зорієнтованої взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.</p> <p>ФК 8 Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу</p> <p>ФК 9 Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна лекція), наочні (презентація, демонстрування, ілюстрації, відео); практичні методи (вправи; практичні завдання, творчо-пошукові завдання).</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: метод проблемного викладу матеріалу; пізнавальні дискусії; мозковий штурм, метод заохочення до групової творчої діяльності.</p> <p>Поточний контроль: накопичувальна бально-рейтингова система (оцінювання досягнень здобувачів за усіма видами навчальної діяльності, обговорення дискусійних питань, тематичні повідомлень, усне опитування, експрес-тестування після вивчення змістових модулів, оцінювання результатів виконання завдань для самостійної роботи, оцінювання виконання практичних завдань в усній та письмовій формі. Підсумковий семестровий контроль – екзамен відповідно умов онлайн, офлайн (у формі тестових завдань, білетів).</p>

саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них

ПК 1 Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичної культури, медико-біологічних та психологічних основ розвитку фізичних якостей та рухових умінь і навичок

ПК 2 Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-вихованого процесу з фізичного виховання.

ПК 4 Здатність аналізувати, систематизувати та оцінювати педагогічний досвід, використовувати сучасні методики та технології для розвитку фізичних якостей формування рухових умінь і навичок з метою створення безпечного здоров'язбережного і здоров'яформувального середовища

ПК 5 Здатність проектувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

Результати навчання:

ПРН 1 Знає та вміє застосовувати на практиці основні положення анатомії, фізіології, гігієни біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок дітей різних вікових груп, володіє засобами інтегрального гармонійного (розумового, духовного і фізичного) розвитку людини

ПРН 4 Знає закони і принципи формування рухових умінь і навичок, володіє теоретичними знаннями і методикою навчання рухових дій в базових видах рухової активності. Знає правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги

ПРН 5 Знає вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення освітнього процесу в галузі фізичного виховання.

ПРН 6 Знає закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Знає біологічні, соціальні, психологічні та ін. фактори збереження здоров'я; біологічні, соціальні, психологічні, духовні фактори, що обумовлюють значущість професії фахівця в галузі фізичного виховання

ПРН 9 Знає організаційно-методичні положення навчальної роботи з фізичної культури в закладах загальної середньої освіти, а також – проведення позакласної спортивно-масової та фізкультурно-рекреаційної діяльності

<p>ПРН 10 Знає теоретико-методичні основи для виховання в учнів соціальноособистісних якостей: цілеспрямованості, організованості, працьовитості, відповідальності, комунікативності.</p> <p>ПРН 16 Вміє розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчальнотематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів. Вміє розробляти перспективні та оперативні плани і програми конкретних занять в сфері дитячо-юнацького спорту</p> <p>ПРН 21 Володіє прийомами формування у дітей та учнів знань та прагнення до ведення здорового способу життя як фактору підвищення рівня фізичного стану</p> <p>ПРН 24 Здатний розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва</p> <p>ПРН 27 Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх вихованців та учнів (у тому числі – з особливими потребами), незалежно від їх соціально- культурно- економічного контексту</p>	
--	--

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Форми організації фізичного виховання школярів.

Мета, значення і завдання фізичного виховання школярів. Спрямованість фізичного виховання дітей шкільного віку. Соціально-педагогічне значення фізичної культури дітей шкільного віку. Особливості використання засобів фізичного виховання. Оцінка значення фізичного виховання дітей шкільного віку. Значення фізичної культури для дітей шкільного віку. Документи, які регламентують фізичне виховання школярів. Аналіз педагогічної суті різних форм організації фізичного виховання школярів. Класифікація форм фізичного виховання школярів. Структура урочної форми занять. Загальні вимоги до уроку. Особливості різних частин шкільного уроку фізичної культури. Різновиди шкільних уроків фізичної культури. Особливості проведення уроків фізичної культури відповідно завдань.

Змістовий модуль 2. Урок – основна форма фізичного виховання школярів.

Зміст уроків фізичної культури. Набір фізичних вправ. Навчальна праця учнів: інтелектуальні, рухові, контрольні-оцінюючі дії. Кінцевий результат уроку. Результат діяльності дітей. Зміст уроку: спроектований і реальний. Характерні риси, зміст і побудова уроку. Системоутворюючий фактор. Умови досягнення високої ефективності кожного заняття. Завдання шкільного уроку фізичної культури. Специфічні завдання. Перший етап побудови уроку. Другий етап побудови уроку. Вимоги до формулювання завдань. Варіанти формулювання завдань уроку з фізичної культури. Вимоги до методики проведення уроку фізичної культури.

Характеристика частин уроку фізичної культури: підготовча, основна, заключна. Організація діяльності учнів на уроці фізичної культури. Компоненти системи управління процесом засвоєння учнями навчальної програми: мета і завдання навчання; мотивація навчальної діяльності; тематичне планування; засоби і методи навчання; організація

навчальної роботи; керівництво навчальним процесом; безпечне матеріально-технічне забезпечення; контроль ходу навчального процесу.

Змістовий модуль 3. Загальна характеристика фізичного навантаження уроку фізичної культури.

Визначення поняття «фізичне навантаження». Величина фізичного навантаження. Характеристика компонентів фізичного навантаження. Зовнішні прояви навантаження. Інформативність зовнішніх ознак втоми. Внутрішній прояв навантаження. Симптоми звичайної втоми. Симптоми середньої втоми. Симптоми перевтоми. Регламентация діяльності учнів. Дозування фізичного навантаження уроку. Визначення понять. Прийоми регулювання фізичного навантаження за обсягом та інтенсивністю: кількість повторень вправи, амплітуда виконання вправ, зміна ваги вантажу, який підіймає учень, умови виконання вправ, опір партнера і самоопір, швидкість виконання вправ, час виконання вправ, тривалість перерв і зміна їхнього характеру, ускладнення вправ, часткова зміна способу виконання вправ, темп виконання вправ. Щільність уроку фізичної культури. Чинники, які впливають на щільність уроку. Оцінка щільності уроку фізичної культури.

Змістовий модуль 4. Підготовка вчителя до уроку фізичної культури.

Особливості підготовки вчителя фізичної культури. Етапи підготовки вчителя до уроку фізичної культури: попередня підготовка; безпосередня підготовка. Аналіз результативності роботи за минулий рік, виявлення позитивних моментів, хиб і прорахунків, пошук їх усунення та проектування (планування) діяльності на наступний рік. Мета етапів підготовки вчителя фізичної культури. Технологія безпосередньої підготовки вчителя до уроку. Організаційно-методичне забезпечення. Рухова підготовка до уроку. Удосконалення міміки, жестів, формуванням навичок страхування, проведення і надання фізичної допомоги учням під час виконання ними вправ. Теоретична і мовна підготовку. Знання спеціальної термінології. Основні вимоги до навчальної роботи з фізичного виховання.

Змістовий модуль 5. Планування роботи з фізичного виховання школярів.

Основні документи планування роботи з фізичного виховання у школі. Державні документи планування: навчальний план, що зумовлює кількість годин, відведених на предмет «Фізична культура»; навчальні програми (базова, регіональна). Документи планування, що складаються вчителем. Річний графік навчально-виховної роботи. Способи планування. Перспективне планування. Робочий план. Поточне планування. Конспект уроку. Підготовка до планування роботи з фізичного виховання. План-конспект уроку з фізичної культури (схема). Домашні завдання з фізичної культури. Наукові основи аналізу уроку фізичної культури. Педагогічна оцінка (аналіз) уроку фізичної культури. Схема педагогічного аналізу уроку фізичної культури. Технологічна карта аналізу уроку фізичної культури (варіанти). Планування позаурочної роботи. Загальношкільний річний план позаурочної роботи.

Змістовий модуль 6. Позакласна робота з фізичного виховання в школі.

Загальна характеристика позакласних занять фізичними вправами. Характеристика позакласної роботи в школі. Завдання, особливості. Форми позакласної роботи з фізичного виховання. Гімнастика перед заняттями. Організаційні і методичні умови проведення гімнастики перед заняттями. Загальне керівництво гімнастикою до занять. Черговий вчитель. Особливості застосування комплексів вправ. Форми фізичного виховання в режимі навчального дня школярів. Фізкультурні хвилинки і фізкультурні паузи. Завдання форм. Організація фізкультурних хвилин. Дотримання методичних умов. Фізкультурні паузи у групах подовженого дня і в домашніх умовах. Години здоров'я. Організація годин здоров'я. Умови проведення годин здоров'я. Складання тижневого графіку проведення годин здоров'я.

Методика проведення фізичних вправ під час годин здоров'я. Спортивна година у групах подовженого дня. Організація спортивної години.

Змістовий модуль 7. Фізичне виховання учнів поза школою.

Завдання та система позашкільного фізичного виховання. Форми позашкільного фізичного виховання. Фізичне виховання учнів за межами школи: у сім'ї, в позашкільних установах, СДЮШОР, туристичних станціях, ДЮСШ, дитячих екскурсійно-туристичних станціях та інших культурно-просвітницьких установах та організаціях тощо. Фізичне виховання за місцем проживання. Багатопрофільні спортивні клуби. Зміст спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи в житловому мікрорайоні: організаційна робота, спортивно-масова, фізкультурно-оздоровча, просвітницька, господарська. Організація фізичного виховання в літніх таборах відпочинку дітей. Створення матеріальної бази, своєчасне планування та інструктування педагогічного персоналу. Організація і проведення спартакіади табору. Роль сім'ї у фізичному вихованні дітей. Здійснення заходів щодо переконання батьків в оздоровчій ролі фізичної культури. Форми роботи вчителів фізичної культури з батьками. Функції батьків в організації фізичного виховання дітей. Індивідуальні самостійні заняття.

Змістовий модуль 8. Особливості фізичного виховання учнів різного шкільного віку.

Періодизація шкільного віку. Значення вікової періодизації. Особливості розподілу дітей на медичні групи для занять з фізичної культури. Значення фізичного виховання для дітей різних вікових груп. Фізичне виховання учнів молодшого шкільного віку. Завдання, форми фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку. Фізичне виховання учнів середнього шкільного віку. Завдання, форми фізичного виховання дітей середнього шкільного віку. Фізичне виховання учнів старшого шкільного віку. Завдання, форми фізичного виховання дітей старшого шкільного віку. Загальні рекомендації щодо організації фізичного виховання учнів із урахуванням медичної групи. Визначення рівня фізичного навантаження на уроках фізичної культури з дітьми різних вікових груп. Побудова фізіологічної кривої уроку фізичної культури. Методика складання хронометражу уроку фізичної культури. Особливості проведення уроку фізичної культури з дітьми різних вікових груп. Особливості педагогічного супроводу і методики роботи з дітьми з особливими потребами.

Змістовий модуль 9. Загальна характеристика страхування на уроках фізичної культури.

Поняття страхування, вимоги щодо профілактики травм на уроках фізичної культури: забезпечення функціональної готовності, забезпечення порядку пересування учнів під час проведення уроків з фізичної культури, слідкування за справністю спортивного інвентарю, його відповідності умовам проведення уроку, постійне ознайомлення учнів з умовами страхування пр. виконанні вправ різної складності. Дотримання свідомого і чіткого виконання всіма учнями правил безпеки на уроках фізичної культури. Причини та чинники травм, що сприяють травматизму на уроках фізичної культури. Види і вимоги до страхування на уроках фізичної культури. Власне страхування, підтримка, самострахування. Вимоги до страхування під час виконання фізичних вправ. Організаційно-методичні заходи профілактики травматизму на уроках фізичної культури. Контроль стану спортивного залу. Контроль за справністю спортивного інвентарю. Правильна організація і проведення різних форм фізичного виховання відповідно рівня фізичної підготовленості учнів. Відповідність кваліфікації вчителя фізичної культури щодо здійснення заходів профілактики травматизму при організації різних форм фізичного виховання.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Форми організації фізичного виховання школярів.	2	2	1 раз на тиждень
2	Урок – основна форма фізичного виховання школярів.	4	2	1 раз на тиждень
3	Загальна характеристика фізичного навантаження уроку фізичної культури.	2		1 раз на тиждень
4	Підготовка вчителя до уроку фізичної культури.	4		1 раз на тиждень
5	Планування роботи з фізичного виховання школярів.	4		1 раз на тиждень
6	Позакласна робота з фізичного виховання в школі.	4		1 раз на тиждень
7	Фізичне виховання учнів поза школою.	4		1 раз на тиждень
8	Особливості фізичного виховання учнів різного шкільного віку.	2	2	1 раз на тиждень
9	Загальна характеристика страхування на уроках фізичної культури.	2		1 раз на тиждень
Разом		28	6	

6. Теми практичних занять

№ змістово го модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладо м
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Форми організації фізичного виховання школярів.	4		1 раз на тиждень
2	Урок – основна форма фізичного виховання школярів.	4		1 раз на тиждень
3	Загальна характеристика фізичного навантаження уроку фізичної культури.	4	2	1 раз на тиждень
4	Підготовка вчителя до уроку фізичної культури.	4		1 раз на тиждень
5	Планування роботи з фізичного виховання школярів.	4		1 раз на тиждень
6	Позакласна робота з фізичного виховання в школі.	2		1 раз на тиждень
7	Фізичне виховання учнів поза школою.	2		1 раз на тиждень
8	Особливості фізичного виховання учнів різного шкільного віку.	2	2	1 раз на тиждень
9	Загальна характеристика страхування на уроках фізичної культури.	2		1 раз на тиждень
Разом		28	4	

7. Самостійна робота

Змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Форми організації фізичного виховання школярів.	8	5
2	Урок – основна форма фізичного виховання школярів.	7	10
3	Загальна характеристика фізичного навантаження уроку фізичної культури.	7	10
4	Підготовка вчителя до уроку фізичної культури.	7	10
5	Планування роботи з фізичного виховання школярів.	7	10
6	Позакласна робота з фізичного виховання в школі.	7	5
7	Фізичне виховання учнів поза школою.	7	10
8	Особливості фізичного виховання учнів різного шкільного віку.	7	10
9	Загальна характеристика страхування на уроках фізичної культури.	7	10
Разом		64	80

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№	Види поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Практичні завдання в СЕЗН ЗНУ	Виконання письмового завдання, захист на практичному занятті	9 завдань по 4 бали за кожне	36
2	Проходження тесту «Оцінка теоретичних знань» в СЕЗН ЗНУ	Система СЕЗН ЗНУ	На останньому занятті усна відповідь на 3 самостійно обраних питання	4
3	Завдання із самостійної роботи. в СЕЗН ЗНУ	Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях. Система СЕЗН ЗНУ	4 завдання по 5 балів за кожне і	20
Усього за змістові модулі	3			60

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Тестування в СЕЗН ЗНУ	Тестування (у СЕЗН ЗНУ)	40 тестових питань (вибір правильної відповіді з декількох можливих) по 0,25 бала за кожне	10
	Усна відповідь на питання екзаменаційного білета	Два теоретичних питання і одне практичне завдання (перелік питань подано у СЕЗН ЗНУ)	Теоретичне питання – 10 балів Теоретичне питання – 10 балів Практичне питання – 10 балів	30
Усього балів				40

Етапи та порядок проведення екзамену

Критерії оцінки знання теоретичного питання:

15-20 балів – студент дає обґрунтовані, глибокі та теоретично правильні відповіді на поставлені питання, демонструє здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, робити логічні висновки та узагальнення, здатність висловлювати та аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання; використовує фактичні та статистичні дані, які підтверджують відповідь на питання; демонструє знання законодавчих та нормативних актів України, підручників, посібників.

4-14 балів – студент володіє знаннями матеріалу на рівні вимог, наведених вище, але, розкриваючи суть питань, припускається незначних помилок у формулюванні термінів і категорій, використанні цифрового матеріалу, викладає суть питань недостатньо глибоко.

0-3 балів – студент зовсім не відповідає на поставлені питання або відповідає неправильно. Зроблені висновки є помилковими. Відповідаючи, студент значно ухиляється від теми, що свідчить про нерозуміння ним поставленого питання.

Критерії оцінки розв'язання практичного завдання:

5–10 балів – студент дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з доцільного логічного і теоретичного обґрунтування;

4–9 балів – студент або виконав завдання без теоретичного обґрунтування, або зробив теоретичне обґрунтування, але припустився помилок;

0–3 балів – студент зовсім не розв'язав практичне завдання або розв'язав неправильно.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)	3 (задовільно)	
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основна:

1. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Київ : Олімпійська література, 2003. 424 с.
2. Шиян Б. М., Омеляненко І. О. Теорія і методика фізичного виховання школярів : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2012. 304 с.
3. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : підруч. для студ. вузів фіз. виховання і спорту. Ч. 1. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. 180 с.
3. Шамардіна Г.М. Основи теорії та методики фізичного виховання. Дніпропетровськ : Пороги, 2007. 486 с.
4. Чиженок Т.М., Коваленко Ю.О. Теорія і методика фізичного виховання : навчальний посібник у схемах. Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 216 с.
5. Чиженок Т. М., Тищенко В. О., Коваленко Ю. О. Теоретико-методичні основи виховання фізичних якостей : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньої-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 94 с.
6. Шиян Б. М., Папуча В. Г. Теорія фізичного виховання школярів. Тернопіль : Збруч, 2000. 183 с.
7. Тищенко В. О., Чиженок Т. М., Коваленко Ю. О. Теорія і методика фізичного виховання (загальні основи) : курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньої-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 61 с.

Додаткова:

1. Чиженок Т. М., Коваленко Ю. О. Теорія і методика фізичного виховання : метод. реком. до самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фізична культура і спорт» освітньої-професійної програми «Фізичне виховання». Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 40 с.
2. Теорія і методика фізичного виховання: термінологічний словник для студентів напряму підготовки «Фізичне виховання» / уклад. : Т. М. Чиженок, Ю. О. Коваленко. Запоріжжя : ЗНУ, 2014. 40 с.
3. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2008. 276 с.
4. Іваненко В. П., Бескопильний О. П. Теорія і методика фізичного виховання. Черкаси : ЦНТІ, 2005. 237 с.
5. Аксьонова О. П. Фізіологічна крива реакції серцево-судинної системи організму дітей і підлітків на фізичні навантаження під час занять фізичною культурою. Науковий часопис

Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова : зб. наук. пр. Київ, 2014. С. 13–18.

6. Аксьонова О. П. Технологічні основи конструювання уроку «Фізична культура» : навч.-метод. посіб. для вчителів-практиків. Запоріжжя, 2011. 104 с.

7. Аксьонова О.П. Формування фізичної культури учнів початкової школи в умовах диференційованого навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07. Тернопіль, 2005. 236 с.

8. Боляк А. А., Коломоєць Г. А., Ребриня А. А., Боляк Н. Л. Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посіб. Київ : Освіта, 2021. 160 с.

9. Метод рухових задачок у школі розумного руху : навчально-методичний посібник / упор. О. П. Аксьонова. Запоріжжя : ХННРБЦ ЗОР, 2013. 96 с.

10. Розвиток «рухового інтелекту» дітей на заняттях з фізичної культури : наук.-метод. розробка / За ред. О. Аксьонової, Н. Денисенко, С. Циба. Запоріжжя, 2009. 116 с.

11. Тищенко В. О., Коваленко Ю. О. До питання вдосконалення викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання». *Сучасний стан і перспективи вдосконалення національної системи фізичного виховання і спорту в умовах війни та у післявоєнний період*: збірник матеріалів II науково-практичної конференції 19-20 квітня 2023 року, присвяченої 75-й річниці кафедри фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, 2023. С. 152–156.

12. Чиженок Т. М., Коваленко Ю. О. Динаміка збереження гнучкості в підлітків середнього шкільного віку. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. фізичне виховання та спорт*. 2020. № 1. С.68–76.

13. Коваленко Ю. О., Чередниченко І. А, Напалкова Т. В., Омок Г. А. Специфіка організації занять фізичною культурою в ліцях з посиленою військово-фізичною підготовкою на першому році навчання. *Вісник Запорізького національного університету : Збірник наукових праць. фізичне виховання та спорт*. 2024. № 1. С. 133–138.

14. Коваленко Ю. О., Соколова О. В., Польський С. Г., Лимаренко Н. П. Оздоровчі системи як складова фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15: «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт)»* : зб. наукових праць. 2022. Випуск 10 (155). С. 80–84.

15. Коваленко Ю. О., Крюков Ю. М., Бакуш В. М., Волинець В. О. Деякі аспекти формування техніки плавання та контролю фізичного навантаження під час занять оздоровчим плаванням дітей молодшого шкільного віку. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. фізичне виховання та спорт*. 2022. № 2 С. С.27–35.

16. Коваленко, Ю. О., Омеляненко, Г. А., Майструк, А. М., & Майструк, В. В.. Аналіз показників здоров'я плавців на етапі попередньої базової підготовки. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. фізичне виховання та спорт*. Запоріжжя : Видавничий дом «Гельветика». 2024. С. 219–226. <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2024-1-30>.

17. Коваленко Ю.О., Омеляненко Г.А., Бубела О.Ю., Майструк В.В. Особливості врахування віку плавців-чоловіків у побудові багаторічної підготовки та спортивної досконалості. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15: «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт)»* зб. наукових праць. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2024. Випуск 7 (180). С. 64–68 <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2024-1-30>.

18. Тищенко В.О., Соколова О.В., Коваленко Ю.О., Коваленко Є.О., Романець І.О. Теорія і методика фізичного виховання у закладах вищої освіти: сучасний науковий підхід. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. фізичне виховання та спорт*. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика». 2024. №4. С. 103–109.

19. Коваленко Юлія, Нестор Каціло, Сурніна Анастасія Вивчення питання впливу секційних занять з футболу на показники здоров'я дітей шкільного віку : зб. наук. пр. *«Нотатки сучасної науки: електронний мультидисциплінарний науковий часопис»* у межах

науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної науки: історія, теорія, практика». № 20. Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2024. С. 78–79.

20. Коваленко Ю.О., Гордик А.М. Роль засобів з футболу у формуванні здоров'я школярів. Збірник за матеріалами VIII Міжнародної студентської наукової конференції «Теоретичне та практичне застосування результатів сучасної науки» матеріали VIII Міжнародної студентської наукової конференції, м. Черкаси, 14 лютого, 2025 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С 110–113.

Інформаційні джерела:

1. Електронна адреса: відео-канал ROZUM_RUH. URL : <http://surl.li/tryvg>.
2. Матеріали обласного етапу Всеукраїнського конкурсу на кращий інноваційний урок фізичної культури та урок з елементами футболу. URL : http://kfkis-zp.blogspot.com/p/blog-page_16.html.
3. Державний стандарт початкової освіти / затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87.
4. Миронова В. В. Інформаційна культура як основа загальної культури людини. URL : <http://surl.li/trywp>.
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року» від 09.12.2015 № 1320-р. URL : <http://surl.li/tozuk>.
6. Блог ЛІДЕР. URL : <http://mofizkult-zp.blogspot.com>.
7. Нова фізична культура. Prometheus. URL : <http://surl.li/trywb>.

11. Регуляції і політики курсу

Відвідування усіх занять є обов'язковим.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється до завершення курсу.

Політика академічної доброчесності

Наукова комунікація посідає важливе місце у сучасному науковому та освітньому процесі. Важливо, щоб ця комунікація відбувалась на засадах академічної доброчесності, що ґрунтуються на повазі до колег науковців. Проте, не завжди в академічному середовищі можна спостерігати дотримання вимог академічної етики. Одним із сучасних напрямів боротьби з академічним плагіатом є його виявлення і констатація за допомогою комп'ютерних програм. На сьогоднішній день існує ряд програмних засобів, які допоможуть встановити відсоток унікальності

тексту
https://ula.org.ua/images/uba_document/programs/academ_integrety/Academ_3_12_red3.pdf

Онлайн-платформи та програми для перевірки тексту на плагіат
<https://osvita.ua/vnz/76907/>

Визнання результатів неформальної освіти

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Види неформальної освіти:

професійні курси/тренінги – це тренінги та або/семінари з підвищення кваліфікації та/або здобуття нових навичок;

громадська освіта – проекти, які направлені на широкі верстви населення, виконувати свою роль як активних громадян, задля формування знань та навичок, необхідних для участі у громадському середовищі та включає в себе неформальні соціальні інститути (громади, бібліотеки, громадські організації, ЗМІ тощо);

онлайн-освіта – це інтернет-курс з інтерактивною участю та відкритим доступом через мережу інтернет як здобувачів, так і спікерів;

професійне навчання/стажування – навчання безпосередньо на робочому місці під керівництвом відповідальної особи після теоретичної підготовки або одночасно з нею з метою практичного оволодіння спеціальністю, адаптації на робочому місці та інше;

мотиваційні лекції – навчання, яке базується на представленні кращих практик та досягнень спікера, дискусіях щодо практичного застосування набутих навичок.

Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач вищої освіти досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою, за якою він навчається.

У випадку визнання результатів навчання здобувачу зараховується певна кількість балів відповідно до оцінювання відповідного змістового модуля.

Загальний обсяг балів, що зараховуються здобувачу вищої освіти за підсумками визнання результатів неформального навчання не може перевищувати 25% балів поточного контрольного оцінювання.

Здобувач вищої освіти не може бути звільнений від атестації за підсумками визнання результатів неформального навчання.

Визнання та перезарахування результатів неформального навчання, проводяться за заявою здобувача вищої освіти та наявності підтверджуючих документів щодо здобутих знань за програмами неформальної освіти (сертифікатів, кваліфікаційних свідоцтв тощо) на ім'я декана факультету. У випадку подання зазначених вище документів іноземною мовою (як таких, що видані за межами України) заявник подає їх переклад.

Заява повинна містити:

прізвище, ім'я, по батькові; опис результатів неформального навчання, щодо визнання яких подається заява; інформацію про суб'єкт, який здійснював неформальне навчання або з яким пов'язана професійна, громадська або інша діяльність (за наявності), під час якої здобувалися відповідні результати навчання; інформацію про попереднє навчання та досвід діяльності заявника, під час яких здобувалися результати неформального навчання та/або відповідної діяльності (за наявності); перелік додаткових документів для підтвердження інформації про неформальне навчання (за наявності).

У процесі визнання результатів неформального навчання не підлягають розгляду документи, що підтверджують неформальне навчання та/або професійну, громадську чи іншу діяльність, видані на тимчасово окупованій території України або території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом.

Прийняття рішення про визнання результатів неформального навчання заявника здійснюється комісією випускової кафедри за підсумками оцінювання задекларованих результатів навчання.

Комунікація викладача зі студентами здійснюється під час проведення навчальних занять і поточних та екзаменаційних консультацій, а також через засоби: електронна пошта, Moodle, та месенджери у робочі часи. Викладач відповідає відповідно до графіку навчального процесу.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/yaбук4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту

права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: Гаряча лінія: Тел.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Силабус навчальної дисципліни

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua> Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua. У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/oczn/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>